

Finansutskottets betänkande 2022/23:FiU37

Ett likviditetsverktyg för fonder

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom de ändringar regeringen föreslår i dels lagen om värdepappersfonder, dels lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

I propositionen behandlas frågor om att reglera fondbolagens användning av ett likviditetsverktyg som på engelska brukar benämnas swing pricing. Syftet med lagändringarna är att motverka att de befintliga eller kvarvarande fondandelsägarna påverkas negativt av transaktionskostnader som uppstår för en värdepappersfond vid nettoflöden in i eller ut ur fonden. Det gör också att värdepappersmarknaden blir mindre störningskänslig och bidrar därmed till att värna den finansiella stabiliteten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Behandlade förslag

Proposition 2022/23:65 Ett likviditetsverktyg för fonder.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden.....	5
Ett likviditetsverktyg för fonder	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ett likviditetsverktyg för fonder

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
2. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:65 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 20 april 2023

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Adnan Dibrani (S), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Carl B Hamilton (L), Eva Lindh (S), Fredrik Stenberg (S) och Zinaida Kajevic (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2022/23:65 Ett likviditetsverktyg för fonder föreslår regeringen ändringar i lagen (2004:46) om värdepappersfonder och i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Tanken är att reglera fondbolagens användning av ett likviditetsverktyg som på engelska brukar benämnas swing pricing. Syftet med lagändringarna är att motverka att de befintliga eller kvarvarande fondandelsägarna påverkas negativt av transaktionskostnader som uppstår för en värdepappersfond vid nettoflöden in i eller ut ur fonden. Det gör också att värdepappersmarknaden blir mindre störningskänslig och bidrar därmed till att värna den finansiella stabiliteten.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Lagförslagen har granskats av Lagrådet.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Bakgrund

I regleringsbrevet för budgetåret 2021 gav regeringen Finansinspektionen i uppdrag att utreda behovet av ytterligare verktyg för hantering av likviditetsrisker, exempelvis s.k. justerat fondandelsvärde (swing pricing), på den svenska fondmarknaden och även ge förslag till hur en eventuell reglering av sådana verktyg bör utformas (Fi2020/05114). I juni 2021 redovisade Finansinspektionen uppdraget i rapporten Likviditetsverktyg i värdepappersfonder och specialfonder (Fi2021/02562). Rapporten belyser behovet av ytterligare verktyg för hantering av likviditetsrisker och förutsättningarna för att införa sådana verktyg i Sverige. Finansdepartementet har därefter tagit fram promemorian Ett likviditetsverktyg för fonder och en pilotordning för distribuerad databasteknik. I promemorian finns förslag till bl.a. lagstiftning om likviditetsverktyget swing pricing (Fi2022/02099).

Utskottets överväganden

Ett likviditetsverktyg för fonder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om värdepappersfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Genom ändringarna motverkas att de befintliga eller kvarvarande fondandelsägarna påverkas negativt av transaktionskostnader som uppstår för en värdepappersfond vid nettoflöden in i eller ut ur fonden. Värdepappersmarknaden blir också mindre störningskänslig, vilket bidrar till att värna den finansiella stabiliteten.

Propositionen

Vad är likviditetsverktyg och varför behövs de?

Under inledningen av covid-19-pandemin i mars 2020 uppstod turbulens på fondmarknaden. Under en kort period ökade utflödena kraftigt ur vissa typer av fonder i Sverige och utomlands, framför allt ur företagsobligationsfonder, samtidigt som likviditeten i obligationsmarknaden och andra tillgångsmarknader försämrades. Detta medförde att vissa fondbolag inte kunde avyttra tillgångar i fonder i den takt som krävdes för att kunna lösa in fondandelar när andelsägare begärde det. Under denna period var det också svårt för vissa fondförvaltare att ange ett tillförlitligt värde på fondandelarna. För att hantera den ansträngda likviditeten valde flera fondförvaltare att senarelägga försäljning och inlösen av andelar i ett antal fonder. Händelsen visar på vikten av att fondförvaltare kan hantera likviditetsrisker i fondförvaltningen och har tillgång till lämpliga verktyg för att kunna göra det. Det finns flera sådana verktyg och för dem brukar samlingsnamnet likviditetsverktyg användas.

Med likviditetsrisk i en fond avses alltså risken för att tillgångar i fonden inte kan omsättas till kontanta medel inom planerad tid till ett rimligt pris för att fullgöra skyldigheten att lösa in andelar. När det uppstår en sådan situation kan det medföra att en fondandelsägare inte kan lösa in sina andelar eller att fondförvaltaren tvingas göra en snabb och omfattande försäljning av tillgångar i fonden för att andelsägaren ska kunna lösa in andelarna. Ju sämre likviditet, desto högre kan transaktionskostnaderna bli. Att fondbolaget behöver göra stora utbetalningar till de fondandelsägare som vill lösa in sina andelar kan således bli kostsamt för fonden och därmed för de kvarvarande andelsägarna. Det kan i sin tur påverka den finansiella stabiliteten. Det är inte bara stora utflöden som kan orsaka höga kostnader för fondandelsägarna utan även stora inflöden i fonden och andra störningar på marknaden. Även om stora inflöden

till en fond kan leda till höga kostnader för fondandelsägarna bör de dock normalt sett inte medföra några större likviditetsproblem.

För att hantera situationer där kostnader uppstår till följd av stora flöden in i eller ut ur en fond kan det finnas behov av likviditetsverktyg för att omfördela dessa kostnader mellan fondandelsägarna på ett mer rättvist sätt som också värnar den finansiella stabiliteten. Ett exempel på ett sådant verktyg är det som på engelska benämns *swing pricing*, som går ut på att låta de fondandelsägare som orsakar kostnaderna genom inlösen eller köp av andelar att bära dessa kostnader. *Swing pricing* är ett verktyg för att prissätta fondandelar genom att omfördela kostnader i fonden till dem som orsakat kostnaderna, men verktyget kan också göra värdepappersmarknaden mindre störningskänslig och därmed bidra till att värna den finansiella stabiliteten. Något etablerat svenskt uttryck för detta verktyg finns inte, och därför benämns det *swing pricing*.

I dag finns det inte någon EU-rättslig reglering av likviditetsverktyg i fondverksamhet. I Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), kallat UCITS-direktivet, finns bara en möjlighet att i undantagsfall tillfälligt senarelägga inlösen av andelar i en värdepappersfond när omständigheterna kräver det och då uppskovet är berättigat med hänsyn till andelsägarnas intressen (artikel 84). Det finns alltså ingen harmoniserad uppsättning av verktyg för likviditetshantering, utan det är något som regleras i medlemsstaternas nationella rätt. Europeiska systemrisknämnden (ESRB) lämnade i december 2017 en rekommendation till Europeiska kommissionen att föreslå ett gemensamt ramverk för likviditetsverktyg för fonder hemmahörande i EU (se ESRB:s rekommendation av den 7 december 2017 om likviditetsrisker och finansiella hävstångseffekter i investeringsfonder, ESRB/2017/6). Även Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) har efterfrågat ett harmoniserat regelverk för likviditetsverktyg (se Esmas brev till Europeiska kommissionen Ref: Review of the Alternative Investment Fund Managers Directive, den 18 augusti 2020, ESMA34-32-550; se även Esmas rapport Recommendation of the European Systemic Risk Board (ESRB) on liquidity risk in investment funds, ESMA34-39-1119, 2020).

Kommissionen lämnade i november 2021 förslag till vissa ändringar i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010, kallat AIFM-direktivet, och UCITS-direktivet, förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 2011/61/EU och 2009/65/EG vad gäller delegeringsarrangemang, hantering av likviditetsrisker, tillsynsrapportering, tillhandahållande av förvarings- och depåförvaringsstjänster samt låneutgivning från alternativa investeringsfonder (COM(2021) 721 final). Förslaget syftar till att minska finansiella stabilitetsrisker, stärka skyddet för investerare och ytterligare harmonisera de två regelverken och omfattar bl.a. regler om olika typer av likviditetsverktyg,

däribland swing pricing. Förhandlingar om förslaget pågår för närvarande i Europaparlamentet och rådet. I dagsläget är det därför inte känt hur det nya regelverket kommer att se ut och när det ska börja tillämpas.

Reglering av likviditetsverktyg i svensk rätt

Enligt gällande svensk rätt har fondförvaltare begränsad tillgång till likviditetsverktyg. Ett fondbolag får senarelägga försäljning och inlösen av fondandelar, om det finns särskilda skäl för åtgärden och den är motiverad av hänsyn till andelsägarnas intresse. Stora utflöden ur fonden är ett exempel på en sådan situation som kan motivera en senareläggning av inlösen (prop. 2010/11:135 s. 259–260). Utgångspunkten är dock att fondandelsägare har rätt att på begäran få sina andelar omedelbart inlösta om det finns medel tillgängliga i fonden. Om medel för inlösen behöver anskaffas genom försäljning av egendom som ingår i fonden, ska försäljning ske och inlösen verkställas så snart som möjligt. Samma regler gäller för försäljning och inlösen av andelar i specialfonder.

Särskilt om swing pricing

Swing pricing används för att omfördela kostnader som uppstår för en fond när tillgångar köps in till eller säljs av fonden. Det kan t.ex. röra sig om transaktionsavgifter och skatter. Också sådana effekter som uppstår för fonden genom skillnaden mellan köp- och säljkurs (spread) eller att priset på tillgångar som ingår i fonden ändras genom den marknadspåverkan som uppstår vid transaktioner med dem bör kunna betraktas som transaktionskostnader. Med kostnader för marknadspåverkan avses att förvaltaren genom att efterfråga eller erbjuda tillgångar i en stor volym kan påverka marknadspriset för att förmå andra aktörer att sälja sådana tillgångar som ska ingå i fonden eller köpa sådana tillgångar till fonden. Det är denna priseffekt som ibland betraktas som en kostnad i detta sammanhang, även om det i strikt mening inte är någon kostnad. I det följande benämns dessa kostnader och effekter gemensamt transaktionskostnader.

Swing pricing kan användas under såväl normala som ansträngda marknadsförhållanden. Ett exempel är när en fondförvaltare säljer tillgångar i en fond i ett stressat marknadsläge för att andelsägare som begär inlösen ska kunna få ut sina pengar, och det rör sig om tillgångar med begränsad likviditet, vilket kan innebära att transaktionskostnaderna blir högre än normalt. Transaktionskostnaderna belastar fonden och medför att fondens värde minskar, och därmed även fondandelarnas värde. När swing pricing används omfördelas i stället transaktionskostnaderna till de andelsägare som orsakar dem genom att teckna eller lösa in andelar i fonden. Detta sker genom att fondandelsvärdet och/eller försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna justeras. I praktiken justeras värdet eller priset uppåt vid nettoinflöden och nedåt vid nettoutflöden. Justeringen resulterar i att andelsägarna vid nettoinflöden in i fonden betalar ett högre försäljningspris för fondandelarna än vad de annars skulle göra, och att de vid nettoflöden ut ur fonden får ett lägre

inlösenpris än vad de annars skulle få. Eftersom det är nettoflödet som beaktas kan in- och utflöden ta ut varandra. Den som tecknar fondandelar en dag när det är stora flöden ut ur fonden kommer att minska nettoflödet genom att de medel som betalas för fondandelarna kan användas för att betala de fondandelsägare som löser in sina andelar, vilket medför att tillgångar i fonden inte behöver säljas. Omvänt kan den som löser in sina fondandelar en dag när det är stora flöden in i fonden minska nettoflödet genom att det minskar mängden likvida medel i fonden, så att det inte behöver köpas in nya tillgångar till fonden.

Följande något förenklade exempel illustrerar hur swing pricing beräknas och hur det påverkar fondandelsägarna. En fond har 1 000 000 andelar och fondens förmögenhet (marknadspriset för fondens egendom) uppgår till 100 miljoner kronor. Varje fondandel utgör en miljon del av fonden och fondandelsvärdet är därmed 100 kronor. Om en fondandelsägare löser in 1 000 andelar med utgångspunkt i marknadsvärdet ovan kommer det belopp som han eller hon får utbetalt att vara 100 000 kronor. Inlösen skapar ett utflöde som, beroende på dess storlek, kan orsaka kostnader för fonden. Det leder till att fondandelsvärdet eller bara inlösenpriset, beroende på hur swing pricing tillämpas, kan komma att justeras nedåt och att fondandelsägaren i så fall vid inlösen får ett belopp som är lägre än vad det skulle ha varit om swing pricing inte tillämpats. Hur stor skillnaden blir beror på justeringsfaktorn. Alla fondandelsägare som t.ex. löser in sina andelar under en dag då swing pricing tillämpas kommer att få ett justerat inlösenpris.

En reglering i svensk rätt av swing pricing

Regeringen föreslår att ett fondbolag efter tillstånd av Finansinspektionen ska få tillämpa ett justerat fondandelsvärde för att motverka att de befintliga eller kvarvarande fondandelsägarna påverkas negativt av transaktionskostnader som uppstår för en värdepappersfond vid betydande nettoflöden in i eller ut ur fonden. Tillstånd ska få ges bara om

1. fondbolaget har den organisation, de system och den kompetens som krävs för att tillämpa det justerade fondandelsvärdet
2. det förfarande som fondbolaget tillämpar är förenligt med fondandelsägarnas gemensamma intresse och ger betryggande möjligheter till insyn och kontroll.

I fondbestämmelserna ska det anges om justerat fondandelsvärde tillämpas och, i så fall, vilken metod som används för beräkningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om utformningen och tillämpningen av metoder för justerat fondandelsvärde och vilka krav som ska uppfyllas när ett justerat fondandelsvärde beräknas och används. Det som föreslås om fondbolag och värdepappersfonder ska gälla också för förvaltningsbolag när de förvaltar värdepappersfonder och förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) när de förvaltar specialfonder.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2023.

Ett fondbolag, ett förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond eller en AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond och som vid utgången av juni 2023 tillämpar swing pricing genom att bara försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna justeras ska få fortsätta att göra det

- fram till den 31 december 2023 eller
- om en ansökan om ändring av fondbestämmelser som avser bestämmelserna i den nya lydelse som föreslås har lämnats in före den 31 december 2023, till dess att ansökan har prövats slutligt eller till den senare tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2022/23:65 Ett likviditetsverktyg för fonder:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46)
om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ dels att 4 kap. 8 och 10 §§, 12 kap. 1 a och 10 §§ och 13 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 10 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.**8 §²**

För varje värdepappersfond ska det finnas fondbestämmelser som upprättas av fondbolaget.

Fondbestämmelserna ska ange

1. namnet på fonden, fondbolaget och förvaringsinstitutet,
2. grunderna för fondens placeringsinriktning och för placeringen av fondmedlen, med särskild upplysning om huruvida medel ska placeras i sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 §,
3. vilka andelsklasser som ska finnas och vilka villkor som är förenade med dem,
4. om utdelning ska ske och, i så fall, grunderna och sättet för utdelning,
5. grunderna för beräkning av fondens och fondandelarnas värde, inklusive de värderingsprinciper som används vid värderingen av onoterade tillgångar och sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 § andra stycket,
6. grunderna för beräkning av försäljnings- och inlösenpris för fondandelarna,

7. om justerat fondandelsvärde tillämpas enligt 10 b § och, i så fall, vilken metod som används för beräkningen,

7. var och hur försäljning och inlösen av fondandelar ska ske,

8. var och hur försäljning och inlösen av fondandelar ska ske,

8. grunderna för beräkning av fondbolagets och förvaringsinstitutets ersättning från fonden,

9. grunderna för beräkning av fondbolagets och förvaringsinstitutets ersättning från fonden,

9. fondbolagets avgifter för försäljning, förvaltning och inlösen av andelar,

10. fondbolagets avgifter för försäljning, förvaltning och inlösen av andelar,

10. hur pantsättning av fondandelar ska gå till,

11. hur pantsättning av fondandelar ska gå till,

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2013:563.

11. fondens räkenskapsår,
12. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras, samt

13. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages.

12. fondens räkenskapsår,
13. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras, samt

14. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages.

För fonder där fondmedlen placeras enligt bestämmelserna i 5 kap. 8 §, ska det dessutom anges de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde avses att placeras i.

10 §³

Andelarna i en värdepappersfond ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en värdepappersfond får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med

1. villkor för

- a) utdelning,
- b) avgifter,
- c) lägsta teckningsbelopp,
- d) distribution av andelar,
- e) valutasäkring, och
- f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses, och

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 15.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen. *Om fondbolaget har tillstånd som avses i 10 b § får värdet av en fondandel justeras enligt den paragrafen.*

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpande och minst en gång varje vecka beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet.

³ Senaste lydelse 2022:1725.

10 b §

Ett fondbolag får efter tillstånd av Finansinspektionen tillämpa ett justerat fondandelsvärde för att motverka att de befintliga eller kvarvarande fondandelsägarna påverkas negativt av transaktionskostnader som uppstår för en värdepappersfond vid betydande nettoflöden in i eller ut ur fonden.

Tillstånd får ges bara om

1. fondbolaget har den organisation, de system och den kompetens som krävs för att beräkna och använda det justerade fondandelsvärdet, och

2. det förfarande som fondbolaget tillämpar

a) är förenligt med fondandelsägarnas gemensamma intresse, och

b) ger betryggande möjligheter till insyn och kontroll.

12 kap.**1 a §⁴**

Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i ett fondbolags styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om fondbolaget

1. har fått tillstånd att driva fondverksamhet genom att lämna falska uppgifter eller på annat otillbörligt sätt,

2. tillhandahåller diskretionär portföljförvaltning i strid med 1 kap. 4 §,

3. påbörjar marknadsföring av en av bolaget förvaltd värdepappersfond i ett annat land inom EES innan en underrättelse om detta gjorts hos Finansinspektionen i enlighet med 2 kap. 15 c §,

4. inte uppfyller grundläggande krav på organisation och drift av verksamheten enligt 2 kap. 17 eller 17 f § eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 11 avseende dessa bestämmelser,

5. åsidosätter sina skyldigheter eller på annat sätt överträder det som anges om uppdragsavtal i 4 kap. 4–6 §§ och 7 § första stycket,

5. åsidosätter sina skyldigheter eller på annat sätt överträder det som anges om uppdragsavtal i någon av 4 kap. 4–6 §§ eller 7 § första stycket,

6. påbörjar förvaltning och marknadsföring av en värdepappersfond utan att fondbestämmelserna godkänts enligt 4 kap. 9 §,

⁴ Senaste lydelse 2022:195.

7. vid upprepade tillfällen låter bli att upprätta eller tillhandahålla informationsbroschyr, faktablad, årsberättelse och halvårsberättelse i enlighet med 4 kap. 15–21 §§,

8. vid upprepade tillfällen placerar medel i en värdepappersfond i strid med det som anges i 5 kap. 1, 3–22, 24 eller 25 § eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 20, 21, 23 och 24 avseende dessa bestämmelser,

9. inte uppfyller kraven på hantering av risker i 5 kap. 2 § första eller andra stycket eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 22 avseende dessa bestämmelser,

10. i strid med 11 kap. 5 § första stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla sådana förvärv och avyttringar som avses där,

11. i strid med 11 kap. 5 § tredje stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla namnen på de ägare som har ett kvalificerat innehav av aktier i bolaget samt storleken på innehavet, eller

12. har befunnits ansvarigt för en allvarlig, upprepad eller systematisk överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

Om en sådan person som anges i första stycket omfattas av tillstånd- eller underrättelseskyldighet enligt 11 kap. 1 eller 4 § för förvärv eller avyttring av aktier i bolaget, ska första stycket 10 och 11 inte gälla för den personen i fråga om dessa aktier.

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om bolagets överträdelse är allvarlig och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, längst tre och högst tio år, eller, för upprepade allvarliga överträdelser, permanent inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i ett fondbolag, eller ersättare för någon av dem, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

8. vid upprepade tillfällen placerar medel i en värdepappersfond i strid med det som anges i *någon av* 5 kap. 1, 3–22, 24 eller 25 §§ eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 21, 22, 24 och 25 avseende dessa bestämmelser,

9. inte uppfyller kraven på hantering av risker i 5 kap. 2 § första eller andra stycket eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 23 avseende dessa bestämmelser,

10 §⁵

Om ett fondbolag inte i tid lämnar de upplysningar som det är skyldigt att göra enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 31, får Finansinspektionen besluta att bolaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Om ett fondbolag inte i tid lämnar de upplysningar som det är skyldigt att göra enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 32, får Finansinspektionen besluta att bolaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

13 kap.1 §⁶

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka åtgärder ett fondbolag ska vidta om det tar emot medel med redovisningsskyldighet enligt 1 kap. 4 § eller 7 kap. 1 §,

2. hur ett förvaltningsbolag eller fondföretag ska tillhandahålla information om de uppgifter som avses i 1 kap. 6 c § första stycket och 8 § första stycket,

3. på vilket språk ett förvaltningsbolag eller fondföretag ska tillhandahålla funktionerna i 1 kap. 6 c § första stycket och 8 § första stycket,

4. på vilket språk ett fondföretag ska tillhandahålla information enligt 1 kap. 9 § första stycket 1 och 2 och 9 a § första stycket,

5. hur ett fondföretag ska offentliggöra avsikten att upphöra med marknadsföringen av andelar i företaget enligt 1 kap. 9 § första stycket 2,

6. hur medel för distanskommunikation får användas när ett fondföretag som har upphört med marknadsföring i Sverige av andelar i företaget ska tillhandahålla kvarvarande andelsägare här i landet information enligt 1 kap. 9 a § första stycket,

7. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 2 kap. 4 §,

8. vilka poster som får räknas in i egna medel enligt 2 kap. 8–10 §§,

9. på vilket språk underrättelsen enligt 2 kap. 15 c § första stycket ska skrivas,

10. hur fondbolaget ska offentliggöra handlingarna enligt 2 kap. 15 c § fjärde stycket,

11. vad ett fondbolag ska iakttä för att uppfylla skyldigheterna i 2 kap. 17, 17 c och 17 f §§,

12. vilka åtgärder ett fondbolag ska vidta för att uppfylla de krav som följer av 2 kap. 17 g §,

13. hur uppgifter enligt 2 kap. 20 § första stycket ska lämnas,

14. vilken information som ska lämnas i underrättelsen till andelsägare enligt 4 kap. 9 a § och på vilket sätt underrättelsen ska lämnas,

15. villkor som en andelsklass får vara förenad med enligt 4 kap. 10 § andra stycket 2 och under vilka förutsättningar en andelsklass får vara förenad med ett visst villkor,

⁵ Senaste lydelse 2022:195.

⁶ Senaste lydelse 2022:195.

16. tillhandahållande av informationsbroschyr och faktablad enligt 4 kap. 20 §,

17. på vilket språk informationen enligt 4 kap. 20 § ska tillhandahållas,

18. hur volatiliteten i skillnaden mellan fondens avkastning och jämförelseindexets avkastning enligt 4 kap. 26 § ska beräknas,

19. hur informationen enligt 4 kap. 28 § ska presenteras,

20. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,

21. vilka tekniker och instrument ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,

22. det system för riskhantering ett fondbolag ska ha enligt 5 kap. 2 § första och andra styckena,

23. kriterier för indexfonder enligt 5 kap. 7 §,

24. beräkning av exponeringar enligt 5 kap. 13 och 14 §§,

25. på vilket sätt underrättelsen till andelsägarna enligt 5 a kap. 7 § ska lämnas,

26. vilka fel och försummelser som ska rapporteras enligt 5 a kap. 18 §,

27. förutsättningar för överföring av finansiella instrument och förvaltning enligt 5 a kap. 37 och 46 §§,

28. vilka åtgärder ett fondbolag ska vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,

29. vad informationen enligt 8 kap. 8 § ska innehålla, hur den ska utformas, på vilket sätt den ska

16. utformningen och tillämpningen av metoder för justerat fondandelsvärde enligt 4 kap. 10 b § och vilka krav som ska uppfyllas när ett justerat fondandelsvärde beräknas och används,

17. tillhandahållande av informationsbroschyr och faktablad enligt 4 kap. 20 §,

18. på vilket språk informationen enligt 4 kap. 20 § ska tillhandahållas,

19. hur volatiliteten i skillnaden mellan fondens avkastning och jämförelseindexets avkastning enligt 4 kap. 26 § ska beräknas,

20. hur informationen enligt 4 kap. 28 § ska presenteras,

21. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,

22. vilka tekniker och instrument ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,

23. det system för riskhantering ett fondbolag ska ha enligt 5 kap. 2 § första och andra styckena,

24. kriterier för indexfonder enligt 5 kap. 7 §,

25. beräkning av exponeringar enligt 5 kap. 13 och 14 §§,

26. på vilket sätt underrättelsen till andelsägarna enligt 5 a kap. 7 § ska lämnas,

27. vilka fel och försummelser som ska rapporteras enligt 5 a kap. 18 §,

28. förutsättningar för överföring av finansiella instrument och förvaltning enligt 5 a kap. 37 och 46 §§,

29. vilka åtgärder ett fondbolag ska vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,

30. vad informationen enligt 8 kap. 8 § ska innehålla, hur den ska utformas, på vilket sätt den ska

tillhandahållas och vad som ska bifogas informationen,

30. på vilket språk de handlingar som ska lämnas tillsammans med ansökan enligt 8 kap. 19 § ska upprättas,

31. vilka upplysningar fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut ska lämna till Finansinspektionen enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas, och

32. sådana avgifter som avses i 10 kap. 11 §.

tillhandahållas och vad som ska bifogas informationen,

31. på vilket språk de handlingar som ska lämnas tillsammans med ansökan enligt 8 kap. 19 § ska upprättas,

32. vilka upplysningar fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut ska lämna till Finansinspektionen enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas, och

33. sådana avgifter som avses i 10 kap. 11 §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.

2. Ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond och som vid utgången av juni 2023 tillämpar justerat försäljnings- och inlösenpris för fondandelarna ska få fortsätta att göra det

– fram till den 31 december 2023, eller

– om en ansökan om ändring av fondbestämmelser som avser bestämmelserna i 4 kap. 8 § andra stycket 7 i den nya lydelsen har getts in före den 31 december 2023, till dess att ansökan har prövats slutligt eller till den senare tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska införas en ny paragraf, 15 kap. 3 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

3 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. utformningen och tillämpningen av metoder för justerat fondandelsvärde enligt 4 kap. 10 b § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, och

2. vilka krav en AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond ska uppfylla när förvaltaren enligt 12 kap. 5 § denna lag beräknar och använder ett justerat fondandelsvärde.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.